

MUZEUM BITWY LEGNICKIEJ W LEGNICKIM POLU

Oddział Muzeum Miedzi w Legnicy

Pl. Henryka Pobożnego 3

59-241 Legnickie Pole

tel.: +48 76 858 23 98

Czynne od środy do niedzieli

w godz. 11:00-17:00

MUZEUM MIEDZI W LEGNICY

ul. Partyzantów 3

59-220 Legnica

tel./fax: 76 862 02 89

centrala: 76 862 49 49

biuro@muzeum-miedzi.art.pl

2016

www.muzeum-miedzi.art.pl

Wystawa dofinansowana ze środków:

6

Locus – Miejsce

Niewielka miejscowość Legnickie Pole zajmuje w historii bitwy legnickiej znaczące miejsce. W świetle tradycji ta wiejska osada powstała na miejscu pola bitwy. Według starego podania tu Henryk Pobożny poniósł śmierć. Na miejscu odnalezienia jego ciała miano wybudować świątynię. Kościół ten, znany pod wezwaniem Św. Trójcy i Najświętszej Marii Panny, początkowo znajdował się pod opieką benedyktynów. W okresie reformacji przejęty przez protestantów, służył im do końca II wojny światowej. W 1961 r. historyczna świątynia przeobraziła się w Muzeum Bitwy Legnickiej.

Dux – Książę

Henryk Pobożny stał się głównym bohaterem bitwy legnickiej, ideałem chrześcijańskiego rycerza, męczennikiem, obrońcą Śląska oraz krajów Europy. Jego historię utrwaliły kroniki, dzieła sztuki,

7

wreszcie literatura. Pamięć o księciu kultywowali śląscy Piastowie. Wspierał ją Kościół Katolicki oraz protestanci. Przez wieki przykład poległego księcia i jego rycerstwa jednoczył mieszkańców Śląska przeciwko aktualnym zagrożeniom. Wspomnienie bohaterów spod Legnicy pokrzepiało dwa narody. Zarówno Polacy jak i Niemcy uważali dzieje legnickiej bitwy za część narodowej przeszłości.

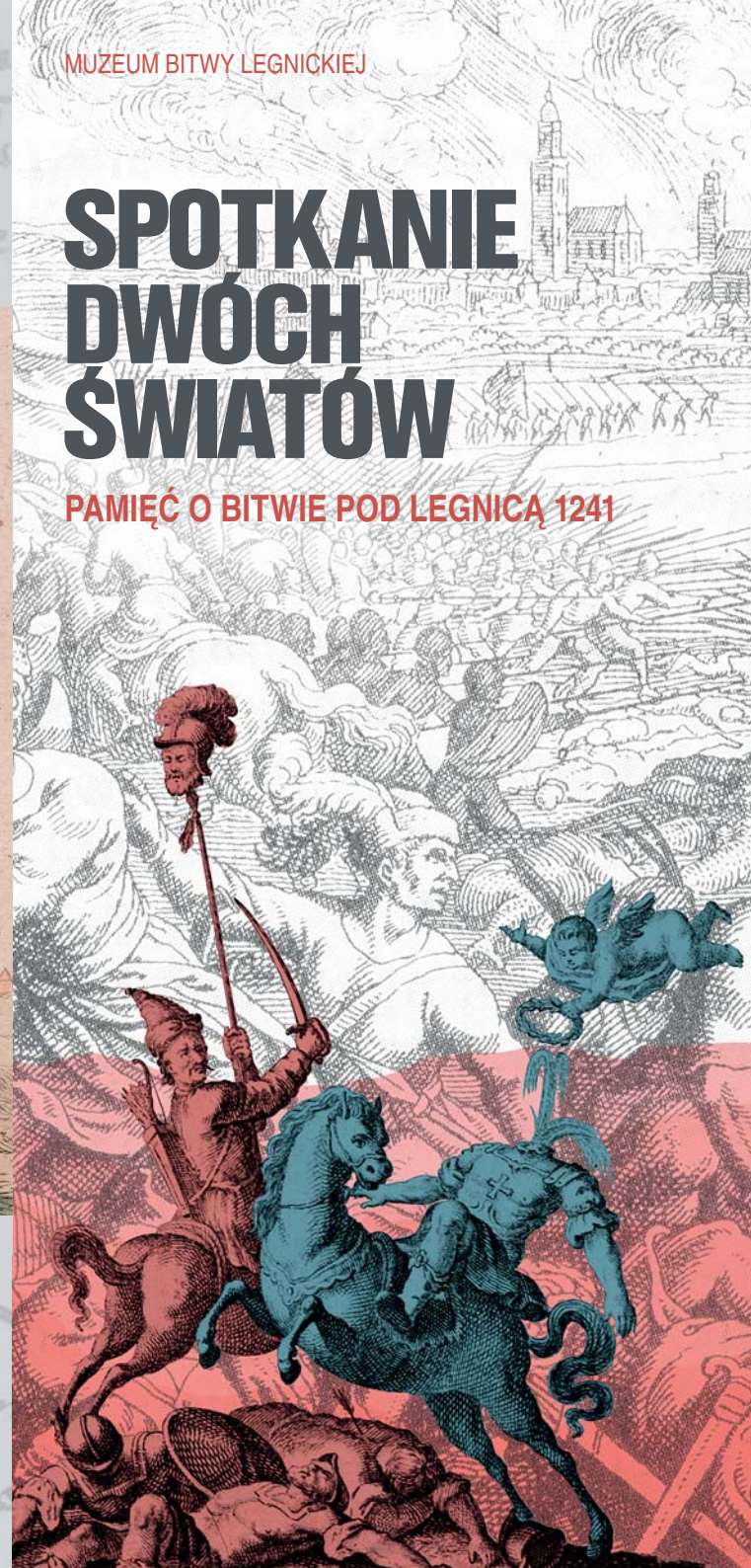
8

6. M. Merian, *Wielka klęska chrześcijan poniesiona z rąk Tatarów*, miedzioryt, 1674 r.
7. D. C. Asam, *Św. Jadwiga nad zwłokami Henryka Pobożnego*, fresk w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Św. i Św. Jadwigi, 1733 r.
8. F. G. Endler, *Benedyktyn z Legnickiego Pola*, miedzioryt, 1811 r.

MUZEUM BITWY LEGNICKIEJ

SPOTKANIE DWÓCH ŚWIATÓW

PAMIĘĆ O BITWIE POD LEGNICĄ 1241

1

9 kwietnia 1241 r. w bitwie rozegranej pod Legnicą spotkały się dwa światy. Z jednej strony stali Mongołowie, zwani w Europie Tatarami, którzy przybyli z głębi azjatyckiego stepu. Znaczony wieloma zwycięstwami pochód zaprowadził ich także na tereny osłabionej podziałami dzielnicowymi Polski. W obronie swej ziemi stanęło rycerstwo śląskie na czele z księciem Henrykiem II Pobożnym. Europa nie rozumiała celów i ambicji wschodniego ludu. W jej wyobrażeniu najeźdźcy byli przybyłymi wprost z piekieł „Tartarami”, chciwymi łupów i ludzkiej krwi. Mongołowie bitwę wygrali, jednak zwycięstwo na odległym krańcu ich świata było mało znaczącym epizodem. Z kolei porażka chrześcijan oraz śmierć ich wodza, księcia Henryka II, mocno wryła się w pamięć mieszkańców Śląska, Polski i Europy.

Nowa ekspozycja stała w Muzeum Bitwy Legnickiej w Legnickim Polu stanowi podróż szlakiem tradycji, która dla mieszkańców Śląska – Polaków oraz Niemców – przez wieki stanowiła ważną spuściznę i element własnej tożsamości. Wystawa koncentruje się przede wszystkim na fenomenie XIII-wiecznej bitwy, która zmieniła nie tylko losy Śląska, ale i horyzont kulturowy jej mieszkańców. Cztery części wystawy pozwalają prześledzić genezę bitwy jak i źródła opisujące najazd tatarski na Polskę w 1241 r. Zaprezentowano również śląskie tradycje bitwy oraz znaczenie głównego jej bohatera – księcia Henryka, którego kolejne pokolenia obdarzyły przydomkiem Pobożny.

Mundi – Światy

Twórcą mongolskiego imperium był Czyngis-chan, któremu na początku XIII w. udało się zjednoczyć koczownicze plemiona na Da-

lekim Wschodzie. Wiedzione przez niego i jego następców wojska ruszyły na podbój Chin i rozległych połaci Azji Środkowej. Zbrojne wyprawy Mongołów dotarły także do chrześcijańskiej Europy. W 1241 r. główne uderzenie mongolskie spadło na Węgry. Ofiarą najazdu padły również ziemie polskie. Bitwa pod Legnicą była finałem kampanii w Polsce. Po wycofaniu się Mongołów z Europy Środkowej, na Daleki Wschód wyruszyli zachodni emisariusze. Jednym z ważnych skutków tym wypraw były zupełnie nowe wiadomości na temat Azji i jej mieszkańców.

Narrationes – Narracje

Źródła z XIII i XIV wieku lakonicznie opisują starcie do jakiego doszło pod Legnicą. Obszerniej o bitwie informuje nas w swojej kronice dopiero Jan Długosz, polski dziejopis żyjący w XV w. Jego relacja powstała jednak 200 lat po bitwie. Nie wiemy na ile dokładnie oddaje ona rzeczywiste wydarzenia z 1241 r. Mimo to Długoszowa wizja bitwy legnickiej stanowi cenną spuściznę kulturową. Przekaz Długosza niewątpliwie pobudzał wyobraźnię kolejnych pokoleń i utrwalał tradycję związaną z tym wydarzeniem. Stanowił też niewyczerpane źródło inspiracji dla artystów różnych epok.

1. *Wojownicy mongolscy w pościgu za wrogiem*, miniatura perska, ok. 1300-1325 r.
2. *Bitwa pod Legnicą*, miniatury w tzw. Kodeksie Lubińskim, 1353 r.
3. K. Sichulski, *Bitwa pod Legnicą*, obraz olejny, 1936 r.
4. G. Boettger senior, *Bohaterska śmierć księcia Henryka II*, miedzioryt, 1808 r.,
5. S. Wyspiański, *Henryk Pobożny*, projekt witraża, 1900 r., Muzeum Narodowe w Krakowie

2.1

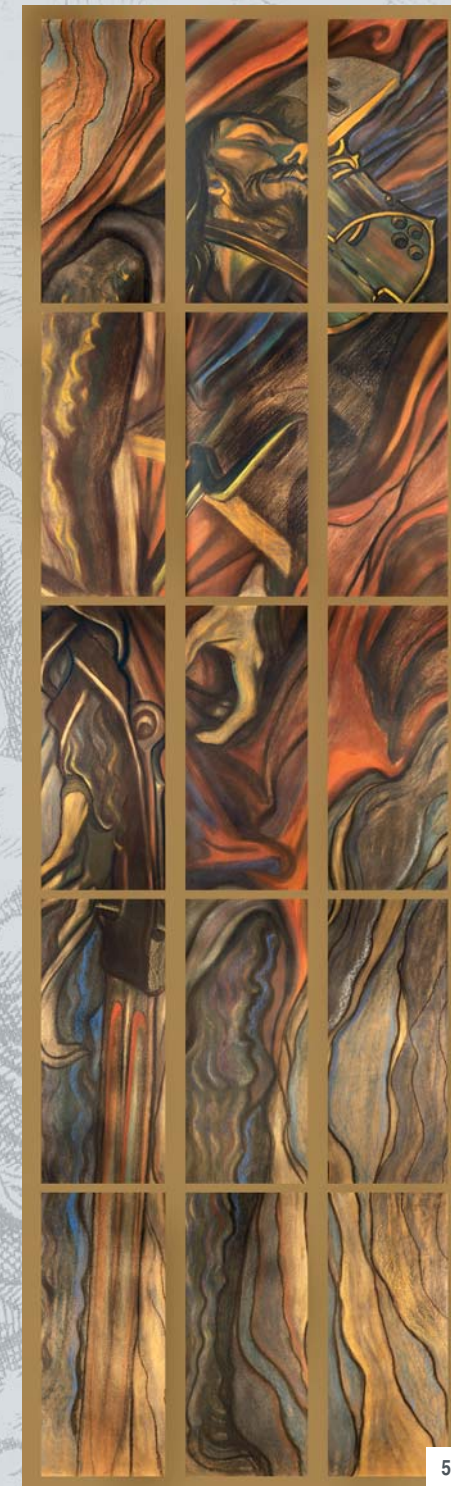
2.2

3

4

5